

تورک یوردی

تورکلرک فاندمنه چالیشیر اون بش کونده بر حیقار

بیل ۷ - جلد ۱۴ - عمومی صافی ۱۵۶

۱ نیسان ، ۱۳۳۴ - صافی ۶

ایرامه ادبیانه - نظر

باشی ۱۵۵ نجی صابیده

ایام حکومتمده مشرقدن علما و شعرائی اطرافنه
جمع ایدوب ترویج معارفه چالیشوردی اعظم
شعراى صوفیه دن مولانا جلال الدینی نهایت
اکرام ایله درربایته قبول ایله مشدی .

دردنجی عصرک شاعر و محررلری

شاعرلر

اوحد اصفهانی ، ابن عاقدی ، خافط ،
کمال الدین خجندی ، خواجه کرمانی ، میر کرمانی ،
نصیر بخاری ، سلمان وساجی ، عبیدزاکانی ،

محررلر

عبدالله ابن فضل الله و صاف ، ابن عاقدی ،
حمیدالدین متوفی ، خواجه ایرو ، معین الدین
جونبی ، نظام الدین هروی ، رشیدالدین امیر

دردنجی عصر

بو عصرده جنکیر خانک جانشینلری مملکتلر -
ینک اعمارینه فوق العاده همت ایدوب اوجهلدن
هلاکو خان و غازان خان هر ایکیمی صاحب
معرفت و کمال ایدیلر . برنجی سی علم نجومده
وایکنجیسی السنه مختلفهیه و مثلاً فارسی کشمیر
وچین لسانلرینه تکمیل صورتده واقف ایدی .
غازان خان علوم و صنایع اسلامیه بو عصر
مدنیت حصر اچدی . برده صنایع و علومک اعظم
حامیلرندن ابوسعید بهادر خان اوساسله علیه نیک
یدنچی سلطانیدر . شهزاده لکنده خواجه عبدالله
ابوسعید بهادر خانک معلمی ایدی . تحصیلنده
بیوک ترقیاته نائل اولوب خوش نویس و خطاط
ممتاز اولدی . بو واسطه ایله جماعتی خطاطلغه و حسن
خطه فوق العاده تشویق و ترغیب ایدوب اول

اوجنجی عصرک شاعر و محررلری

شاعرلر

جلال الدین رومی ، امیر خسرو دهلوی ،
سعد ابن زنگی ، سعدی

محررلر

جومینی ، نصیرالدین طوسی

اوجنجی عصر

جنکیر خانک طورونی هلاکو نیک امریه
بیوک و مشهور فیلسوف و منجم نصیرالدین
طوسی هیئت جدوللری - زنج ایلخانی -
تحریر و ترتیب ایدوب و مراغهده کی معروف
رصد خانه یی انشا ایدی ، هلاکو علم
نجومده ماهر ، علوم و فنونک مروجی صاحب
کمال یرقات ایدی . نصیرالدین طوسی نیک بعضی
تصنیفات یو کونه قدر بر مر اجتهکاده اوله رق استعمال
اولیور ، بو عصرک ملوکندن اتابک سعد زنگی
ادیب و شاعر شیرین کلام ایدی . جانشینی اتابک
ابوبکر بیوک شاعر سعدی ایله معاصر اولوب
و نهایت محبتله سعدی نی حمایه ایلوردی (۱۲۵۸)
میلادی ده سعدی اکر تصنیفات یی اونک اسمنه
تقدیم ایدوب اوجهلدن کلاستانده دیور :

که سعدی که کوی بلاغت ره بود

در ایام یوبکر بن سعد بود

سزد کریم دورش نیازم چنان

که سیدیه دوران نوشیروان

او عصرک بیوک معارف ورلرندن
بری ده علام الدین کتباد ساچوقی در که قونییه ده

تیوردن صکره اونک تاریخی یازدیلم. یوایی
تاریخده تیورک درایت فوق العاده سنی مقعلا
شرح ایدیورلر.

بشنجی عصرک شاعر و محررلری

شاعرلر

ابواسحاق، امیرشاهی بزواری، برندق،
جامی، قنبری، کاجی، قاسم الانوار، نسیمی،
یوسف عامری

محررلر

عبدالرزاق احمد ابن عرب شاه، علی شیر،
اوحد بزواری، دولت شاه، عبادت شایبوری حسین
واعظ کاشینی، جامی، شرف الدین علی زدی،
سلطان حسین خراسانی، الغ بک

بشنجی عصر

تیورک سلاله علیه سی صیانت امور معارفده
و محافظت طلاب علومسده بری برینه رقابت
ایدیوردیلر، بوسیدن طولانی اتلرک ایام
حکومتده بر عصر نورانی و مدنیت شروع ایتدی.
بوعصرک صوکنده نشریات و نظمیات صوکه
درجه یوکسادی. و یوز سنهیه قدر بو حالده
ثبات ایلوب و آخرده برنجی درجه دن شاعر
اولان مولانا جامی ایله ختام بولدی. شاه رخ
میرزا و اونک معارف و صنایع پرست اوغلینک
محاسن و مکارم اخلاقی توصیفدن مستغنی در.
بایقرا میرزا کندی عمجه سی میر انشا کی برندق
شاعر بیک آتئون انعام ایتدی. اسکندر میرزاده
ابواسحاق شاعر بیهوک عطایاده بولئیوردی،
یای سنقر ابن شاه رخ، سید قاسم انواری و تمام
اوز معاصر ارباب هنرلری صوکه درجه ده حمایه
و تطفیل ایدردی. سید قاسم انواری بیهوک شاعر
و محررلردن صاییلیر. برقاچ لسانه واقف ایدی.

وقتدن بو گونه قدر خوش نویسلک ایرانده معمول
اولدی. ایام بوسعید چنکیزیدن صوکرک یازیلش
تذکره لرده خطاطلرک اسامی سی یازلمغه باشلانیدی
و خطاطلغیک یوکسک درجه لرینه بانی اولدی.
دربارنده شهره و مورخلر و ادیبلر جمع
اولدیلر. او جهلدهن سلمان ساوجی و عبیدزاکانی
و مولانا نصیر بخاری بیهوک شاعرلردن معدود
اولیورلر ایدی. علم تاریخ ابوسعید بهادر خانک
جهایه سند بیهوک ترقیاته واصل اولدی. ابن
عاقدی و خواجه ابرو دربارینک معروف
مورخلریدر. غازان خانک ایامده خواجه
رشیدالدین، او وزیر بی نظیر جامع التواریخی
بتوردی. عبدالله بن فضل شیرازی - که مخاصی
و صافدر - چنکیز خانک اخلاق و جانشینلرینک
تاریخی ایام ابو سعیده قادر ترقیم ایددی.
بوتاریخی سخت سبک و صدق کلامیه صوکه
درجه ده معتبر ایدی. حمید الله متوفی اسمنده کی
جغرافیا علمی بوعصرده ظاهر اولدی. ابتدا
کندی کزیده تاریخی نثرأ یازوب بعد نظمه
کتیردی که بو گونه قادر بوتاریخ احسن
تواریخ عمومی شرق اعتبار اولنور.

اون برسنه ظریفده جغرافیا و تاریخ طبیعی به
داثر نهضت القلوب اسمنده بر باشقه کتاب
تألیف ایتدی. بو کتاب مستشرقلر نظرنده احسن
کتب رسمیه طایله شد. پک مقبول و مستحسن
اولدی. بویه که (هر بوات) اونی فارس جغرافیا
دانی تسمیه ایتدی. حمیدالدین (۱۳۴۵) میلادی ده
وفات ایتدی.

تیور دربارینه برچوق مورخ و محررلر جمع
ایتمشدی. او جهلدهن بری مشهور نظام الدین مروی
ایدی و تیورک وقایع، محاربات و فتوحاتی ترقیم
ایلردی. شرف الدین علی زدی و احمد عرب شاه

پورنجه الغ بك رصد خانه سی اسمیه استبدیل .
 رصد خانه علاوه اولهرق الغ بك سمر قند
 شهرنده بریوک مدرسه ، بناایدوب که بوعمارت
 چوق عالی و مزین و مجلادر . بو سلسله تک
 واجب الذکر اشخاصندن بری ده میرزا ابوسعید
 تیوری درکه معارفه بیوک خدمتلا ابراز ایتشدرد .
 دولت شاه ، صاحب تذکره عبدالرزاق مورخ
 اونک خواص درباریلرندرد . مولانا نسیمی ،
 مولانا اوحدی بزواری مولانا عباد بوعصرده
 یتشدیلر ، ابوالنصر سلطان حسین میرزا اوونک
 وزیر امیرعلیشیر نوائی مشاهیر رجال شرقدن
 اولوب علی شیر محررین علمیه انجمنده بیوک
 بر مقام احرار ایتش و تالیقات کثیره سی صاف
 ترکی لساننده در . مولانا کاشفی انوار سهیلی محردی
 بوعصرک کزیده محرر لرندرد . مولانای مذکور
 مواد ملکیه خصوصنده بک فائده لی بر قوانین
 یازمش . قوانین تجور اسمنده بو کتاب شرق
 علماسنک یازدنی قوانین کتابلردن فائده لی در .
 محمد السلطنة افشار

شرف الدین علی زردی سلطان ابراهیمک امریه
 امیر تیورک جهانکیرک ایامک تاریخی - که چندین
 اوروپا به قدر ممالکنک حدودی ایدی - یازوب
 تاریخ صاحبقرانی اسمیه ایدی . بو تاریخ کتب
 معتبره دن معدود اولوب اوروپا محرر لرند
 بعضیلری « قایتان ولاد کرو دکچی » اونی
 استعمال ایتشدیلر ، احمد ابن عرب شاهک
 تاریخ تیوری ده چوق معروفدر . بو عصرک
 بیوک و مشهور معارفور لرند بری ده میرزا
 الغ بك در . شرقک مورخلری اتفاق آرا ایه
 اونی اعلم سلاطین صایارلر . علم نجوم و هندسه ده
 اختصاص فوق العاده سی وار ایدی ، اونک
 حقه ده شعراک بوقارسی یتتی معروفدر (چون
 الغ بیکی بعلم هندسه) (یاقت نتوان در هزاران
 مدرسه) الغ بك سمر قندک شمال شرقی سنده
 بر رصد خانه بنا ایتش حتی بعضی مورخلر اونک
 رصد خانه سی نصر ابن طوسینک رصد خانه سه
 ترجیح ایدیورلر . مولانا غیاث الدین ، مولانا
 جمشید ، مولانا علی کرش مولانا کردی زاده ،

تاریخ تدقیقاتی

افراسیاب کیمیر ؟

۲

علی بن حسین المسعودی ، اسکی تورک لریک
 تاریخ قدیمه مطاع اولدینی جهته تورک خاقانلرینک
 آدلرینی ، صوبلرینی اک زیاده بو کبی ذواتک
 آناز مهمه سنده بوله بیلیرز . بونلری ده بکنه مز ،
 تحری و تتبع ایده مز . ایسه ک غربک خطالری نه
 بویوک بر فضیلت ویرمه که مجبور اولوروز .

ایکنجی سؤال - افراسیابک صونی ،
 هانکی تورک اویماغه ایریشیر ؟ ایدی .
 بو مهم سؤالی حل ایده بیلیمک اینچون
 تواریخ عربیه یی ، عرب لسانیه یازمش اولان
 مؤلفات شرقیه یی آراشدیرمایدرد . چونکه
 غرب منبع لری ده بونلردن استفاده ایتکده در .